

**Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Иске Чаллы авыл җирлеге Советы**

КАРАР

28.04. 2021 ел

№ 16

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының "Иске Чаллы авыл җирлеге" муниципаль берәмлегендә ачык тыңлауларны, иҗтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткөрү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хақында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 28 статьясы, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл җирлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Иске Чаллы авыл җирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының "Иске Чаллы авыл җирлеге" муниципаль берәмлегендә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткөрү тәртибе турындагы нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Иске Чаллы авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә ачык тыңлаулар оештыру һәм үткөрү тәртибе турында Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Иске Чаллы авыл җирлеге Советының 24.02.2014 ел, № 111 карары белән расланган нигезләмәнең үз көчен югалтуын танырга.

3. Әлеге карарны Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында <http://nurlat.tatarstan.ru/> бастырып чыгарырга һәм җирлек территориясендә мәгълүмат стендларында халыкка җиткерергә.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Иске Чаллы авыл җирлеге
Советы рәисе

И.Н. Захаров

**Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының
"Иске Чаллы авыл җирлеге" муниципаль берәмлегендә ачык тыңлауларны,
иҗтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәру тәртибе турындагы
нигезләмә**

Статья 1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл җирлегендә (алга таба - нигезләмә) ачык тыңлауларны (жәмәгать фикер алышуларын) оештыру һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл җирлеге Уставы нигезендә эшләнә.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

ачык тыңлаулар - «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Иске Чаллы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге халкының «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Иске Чаллы авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенә җирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актларының проектларын бергәләп тикшерү аша җирле үзидарә органнары тарафыннан карарлар кабул иту процессында, шулай ук, федераль законлылык, әлеге карар белән билгеләнгән сораулар өчен фикер алышуда катнашу хокукларын гамәлгә ашыру формасы;

инициатив төркем - ачык тыңлауларда катнашу хокукы булган Россия Федерациясе гражданы яки гражданныр төркеме;

жәмәгатьчелек вәкиле - ачык тыңлауларда тикшерелә торган мәсьәлә буенча фикер алышуда, жәмәгать тыңлауларында катнаитү хокукы булган физик зат, шул исәптән юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре. Жәмәгатьчелек вәкилләренә хезмәт вазыйфалары кушканча ачык тыңлауларга куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итүче җирле үзидарә органнары, яки дөүләт хакимияте вәкилләре, яки бушка булмаган килешү нигезендә аларнын эшчәнлегендә катнашучы затлар керми;

ачык тыңлауларда яки иҗтимагый фикер алышуларда катнашучылар - төрле профессиональ һәм социаль төркемнәр вәкилләре, шул исәптән хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре кагылуы яисә иҗтимагый фикер алышуга чыгарыла торган карарга кагылуы затлар, экспертлар, җирле үзидарә органнары, массакүләм мәгълүмат чаралары, иҗтимагый берләшмәләр вәкилләре һәм гавами тыңлауларда яки иҗтимагый фикер алышуларда катнашырга теләгән башка затлар;

иҗтимагый фикер алышулар - иҗтимагый әһәмиятле мәсьәләләренә, шулай ук җирле үзидарә органнарының мондый фикер алышуда җирле үзидарә органнарының һәм оешмаларның вәкаләтле затларын, гражданнырның һәм иҗтимагый берләшмәләренә мәнфәгатьләрен тиешле карар белән кагылуы вәкилләрен, шулай ук мәҗбүри рәвештә катнашуы белән жәмәгатьчелек тикшерүе максатларында кулланыла торган карарлары проектлары;

ачык тыңлаулар эксперты - ачык тыңлаулар мәсьәләләре буенча махсус белемнәре булган һәм бу статуста вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән зат. Эксперт язмача рәвештә ачык тыңлаулар мәсьәләләре буенча рекомендацияләр тәкъдим итә һәм аларны аргументацияләү өчен, фикер алышуларда катнаша;

халык тыңлауларын, иҗтимагый фикер алышуларны оештыручы – җирле үзидарә органнарының вазыйфаи заты, җирле үзидарә органнарының структур

бүлекчәсе, гавами тыңлауларны, ижтимагый фикер алышуларны әзерләү һәм үткәру, ачык тыңлауларны, жәмәгать фикер алышуларын әзерләү һәм үткәру, беркетмә төзү һәм бастырып чыгару буенча оештыру гамәлләрен гамәлгә ашыручы махсус оештырылган коллегияль орган.

Статья 2. Ачык тыңлаулар уздыру максаты

2.1. Ачык тыңлаулар түбәндәге максатларда үткәрелә:

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлегенең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча мәжбүри рәвештә халык тыңлауларына чыгарылучы, жирлек халкы катнашында муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу;

гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

2.2. Ачык тыңлаулар нәтижәләрен әзерләү, үткәру һәм билгеләү экспертларның ачыклығы, хәбәрдарлығы, ихтыярлылығы, бәйсезлеге принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 3. Ачык тыңлауларга чыгарылган сораулар

3.1. Ачык тыңлаулар жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үткәрелә. Ачык тыңлаулар нәтижәсе жирле үзидарә органнары өчен тәкъдим рәвешендә була.

3.2. Ачык тыңлауларга мәжбүри тәртиптә чыгарыла:

1) Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлеге Уставы (алга таба - Устав) проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар проекты, уставны әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, конституция (устав) яисә Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр кертү очракларыннан тыш;

2) Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлеге бюджеты проекты һәм аның үтәләше турында хисап;

3) Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты;

4) мәсьәләләр, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә, Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлеген үзгәртеп кору очракларыннан тыш. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлеген үзгәртеп кору өчен, тавыш бирү юлы белән йә гражданныр жыеннарында белдерелгән Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлеге халкының ризалыгын алу таләп ителә;

5) генераль план проекты, жирдән файдалану кагыйдәләре һәм төзелешләр проекты, территорияне планлаштыру проекты, территорияне ызанлау проекты, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проекты, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проект, жир участогын яки капитал төзелеш объекттын куллануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү карары проекты, рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карары проекты, капитал төзелеш объектлары реконструкцияләре, расланган жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре булмаганда жир участокларының һәм капитал төзелеш объектларының рөхсәт ителгән кулланылышының бер төрен шундый башка кулланылыш төренә үзгәртү сораулары буенча;

6) федераль законнар белән билгеләнгән башка мәсьәләләр.

3.3. һәр мәсьәлә буенча төрле яклап һәм тулысынча фикер алышуга каршылык

булмаган очракта, берничә мәсьәлә буенча бер үк вакытта ачык тыңлаулар үткәрергә рөхсәт ителә.

3.4. Россия Федерациясе законнары тарафыннан башка финанслау билгеләнмәгән булса, ачык тыңлауларны оештыру һәм уздыру жирле бюджет хисабына финанслана.

Статья 4. Ачык тыңлаулар инициаторлары

4.1. Халык тыңлаулары Нурлат муниципаль районының халык, Иске Чаллы авыл жирлеге Советы (алга таба - жирлек Советы), Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлеге башлыгы (алга таба - жирлек башлыгы), Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - башкарма комитет) әлеге Нигезләмә нигезендә үткәрелә.

4.2. Ачык тыңлаулар үткөрү буенча халык инициативасы 10 кешедән дә ким булмаган, 18 яше тулган гражданныр төркемнән булырга мөмкин.

Статья 5. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫ БИЛГЕЛӘУ

5.1. Халык яисә жирлек Советы инициативасы буенча үткәрелә торган гавами тыңлаулар жирлек Советы карары белән билгеләнә.

Авыл жирлеге башлыгы яки Башкарма комитет житәкчесе инициативасы белән үткәрелә торган гавами тыңлаулар Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлеге башлыгы карары белән билгеләнә.

Халык тыңлаулары Россия Федерациясе законнары белән жирле үзидарә органнары вәкаләтләрәнә кертелгән мәсьәләләр буенча үткәрелә.

5.2. Халык алдында тыңлаулар уздыру һәм инициативаны хуплап халыкның имзаларын жыю турында халык инициативасын күрсәтү өчен кимендә 10 кеше күләмендә инициатив төркем төзелә.

5.2.1. Инициатив төркем Иске Чаллы авыл жирлеге Советына тәкъдим итә:

гавами тыңлаулар мәсьәләләрән күрсәтеп, гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза һәм аларны үткөрү кирәклеген нигезләү турында гражданныр инициатив төркеменә вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган гариза, 1 нче кушымта формасы нигезендә;

муниципаль хокукый акт проекты (гавами тыңлауларда карау өчен ул кертелгән очракта);

муниципаль хокукый акты кабул итү кирәклеген нигезләүне үз эченә алган аңлатма, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрән күрсәтеп (гавами тыңлауларда карауға кертелгән очракта);

финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итәчәк муниципаль хокукый актың гавами тыңлауларында карауға кертелгән очракта);

2 нче кушымта нигезендә гражданнырның инициатив төркеме исемлеге;

гражданнырның инициатив төркемнән төзү турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе;

инициатив төркемнән инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документлар исемлеген үз эченә алган вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, кәгазьләрнән санын, шулай ук муниципаль хокукый акт проекты докладчысын күрсәтеп (муниципаль хокукый акт проекты гавами тыңлауларга карау өчен керткән очракта).

Гариза һәм беркетмәгә инициатив төркемнән рәислек итүче (инициатив төркемнән вәкаләтле вәкиле) һәм секретаре имза салырга тиеш.

5.2.2. Әгәр Иске Чаллы авыл жирлеге Советына әлеге статьяның 5.2.1 пунктчасында билгеләнгән барлык документлар бер үк вакытта тапшырылса, гариза бирелгән дип санала..

5.2.3. Иске Чаллы авыл жирлеге Советына кергән көннән алып 30 көн эчендә гариза

һәм аңа кушып бирелә торган документлар инициатив төркем тарафыннан халык алдында тыңлаулар үткөрү инициативасын хуплаучы кешеләрнең имзалары, әлеге Нигезләмәнең 3 нче кушымтасы нигезендә, 18 яше тулган Иске Чаллы авыл җирлегендә яшәүчеләрнең (районда даими яки вакытлыча теркәүгә ия) 100дән дә ким булмаган имзалары җыелырга һәм тапшырылырга тиеш.

Имзалар җирлек Советына ачык тыңлаулар үткөрү турында инициативаны тәкъдим итү турында гариза биргән көннән соң килүче көннән җыелырга мөмкин. Кулга язылмаган ысул белән яки карандаш белән мәгълүматны язылу кәгазенә кертү рөхсәт ителми. Гражданның турында тиешле белешмәләрдә һәм аларны язылу кәгазенә һәм таныклык язуына кертү даталарында төзәтмәләр гражданның һәм имза җыючылар тарафыннан әйтелгән булырга тиеш.

5.2.4. Авыл җирлеге советы эшче төркем төзи һәм язылу кәгазьләрендә бирелгән мәгълүматларны 10 көн эчендә тикшерә.

Имзаларны һәм язылу кәгазьләрендәге мәгълүматларны тикшерү нәтижеләре буенча имза гамәлдә яки гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин. Әгәр әлеге Нигезләмә нигезендә аның гамәлдә булмавы билгеләнмәгән булса имза гамәлдә була.

Имзалар җыю һәм (яки) кул кую кәгазен рәсмиләштерү тәртибен бозып җыелган имзалар дәрәҗә түгел дип таныла:

1) имзалар җыю чорынан тыш җыелса;

2) Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл җирлегендә 18 яше тулмаган (районда даими яки вакытлыча теркәлгән) яшәүчеләрнең имзалары;

3) Кул кую кәгазенә үз кулы белән үз имзасын кую датасын күрсәтмәгән гражданның имзасы;

4) кул куелмаган ысул яки карандаш белән мәгълүматлар кертелгән имзалар;

5) Гражданның турындагы һәм даталарда тиешле мәгълүматлардәге төзәтүләргә язылу кәгазенә кертү һәм раслау имзалары (ул төзәтүләр гражданның һәм имзаларны җыючылар тарафыннан махсус килешенмәгән очракта);

6) Формасы 3нче номерлы кушымтадагы чын Нигезләмә таләпләренә туры килми торган кул кую кәгазендәге барлык имзалар таныла.

Тикшерү нәтижеләре кул кую кәгазьләренә тикшерү беркетмәсе белән рәсмиләштерелә (4нче номерлы кушымта).

5.2.5. Чираттагы Совет утырышында, кул кую кәгазьләре кергән көннән 15 көнлек вакыт дәверендә, ачык тыңлаулар билгеләү турындагы карар яисә ачык тыңлаулар турындагы гаризаны кире кагу карары кабул ителә, әгәр:

1) ачык тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр җирле узидарә органнары компетенциясенә кермәсә (әлеге Нигезләмәнен 3нче номерлы искәрмәсендәге очрактан кала);

2) ачык тыңлауларны уздыру турындагы халык инициативасын алга чыгару өчен тәкъдим ителгән хакыйкый имзалар саны гына җитмәсә;

3) тәкъдим итү инициативасының тәртибе үтөлмәгән;

4) каралырга тәкъдим ителгән муниципаль норматив хокукый акт проекты Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль конституция законнарына, федераль законнарға, башка норматив хокукый актларға туры килми;

5) шушы мәсьәлә чыгарылган тыңлаулар уздырылган датадан соң елдан кимрәк вакыт узган булса.

5.2.6. Ачык тыңлаулар билгеләү турындагы гаризадан тайпылу, ачык тыңлауларны билгеләү өчен, баш тарту китереп чыгарган җитешсезлекләргә бетергән очракта, инициатив төркем тарафыннан документларны кабат кертүгә каршылык булып тормый.

5.2.7. Ачык тыңлауларны билгеләү мәсьәләсе Совет тарафыннан Совет регламенты нигезендә карала.

5.2.8. Ачык тыңлаулар билгеләү турындагы гаризадан тайпылу булган очракта, Совет, эшче көннәрдә хисапланган 5 көнлек срокта, гражданның инициатив

төркеменең вәкаләтле вәкиле адресына язма мотивлаштырылган хәбәрнамә жибәрә (юллы).

5.3. Иске Чаллы авыл җирлеге Советы карарында, Иске Чаллы авыл җирлеге башлығының халык алдында тыңлаулар билгеләү турында карарында күрсәтелә:

- 1) ачык тыңлаулар предметы;
- 2) халык тыңлауларын оештыручы;
- 3) халык тыңлауларын үткөрү датасы, вакыты һәм урыны;

4) гавами тыңлауларда фикер алышына торган мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертелә торган адрес, гавами тыңлауларда катнашу хокукы белән гаризалар бирелә ала торган адрес;

5) Зареченский авыл җирлеге Советының карары, Иске Чаллы авыл җирлеге башлығының гавами тыңлаулар билгеләү турындагы карары урнаштырылачак Нурлат муниципаль районы рәсми порталының (алга таба - рәсми портал) адресы;

Авыл җирлеге Советы карары, җирлек башлығының халык алдында тыңлаулар үткөрү вакыты һәм урыны күрсәтелгән ачык тыңлауларны билгеләү турындагы карары, әгәр законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә башка срок билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар үткөрү датасына 7 көннән дә соңга калмыйча, рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

Ачык тыңлауларны үткөрү датасы, әгәр федераль законнарда, Уставта һәм әлеге Нигезләмәдә башкача билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар билгеләү турында муниципаль хокукый акт кабул ителгән көннән 20 көн эчендә билгеләнә.

5.4. Ачык тыңлаулар нәтижеләре, эш көннәрендә исәпләнгән 7 көнлек срокта, гавами тыңлаулар уздырылган көннән башлап, массакуләм мәгълүмат чараларында, Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында басылып чыга.

Статья 6. Халык тыңлауларын әзерләүне оештыру

6.1. Ачык тыңлауларны әзерләү һәм үткөрү ачык тыңлауларны оештыручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6.2. Ачык тыңлауларны әзерләү һәм үткөрү процессында ачык тыңлауларны оештыручы тәэмин итә:

- 1) авыл җирлеге Советының рәсми порталында Халык алдында тыңлауларны әзерләү, рәсми бастырып чыгару һәм урнаштыру;
- 2) ачык тыңлауларда катнашучылар жыелышын үткөрү;
- 3) ачык тыңлауларга чыгарылган муниципаль хокукый акт проекты буенча искәртмәләр һәм тәкъдимнәр жыю;
- 4) ачык тыңлаулар беркетмәсен алып бару;
- 5) ачык тыңлаулар нәтижеләре буенча бәяләмә әзерләү һәм бастырып чыгару.

6.3. Ачык тыңлауларда катнашырга чакырылырга мөмкин:

- 1) дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнары вәкилләре;
- 2) сәяси партияләрнең төбәк һәм җирле бүлекләре һәм башка иҗтимагый берләшмәләр вәкилләре;
- 3) эшчәнлеге тикшерелгән тема белән бәйле булган оешмалар җитәкчеләре;
- 4) галимнәр, экспертлар;
- 5) район халкы, даими теркәлү урыны;
- 6) массакуләм мәгълүмат чаралары.

Халык инициативасы буенча тыңлаулар үткәрелгән очракта, мәҗбүри рәвештә инициатив төркемнең вәкаләтле вәкилләре чакырыла.

6.4. Ачык тыңлауларда катнашучылар фикер алышына торган мәсьәләләргә кагылышлы үз тәкъдимнәрен һәм искәртмәләрен алдан һәм гавами тыңлаулар үткөрү көнөндә дә тапшырырга хокуклы.

Ачык тыңлауларда катнашучыларның барлык искәртмәләре һәм тәкъдимнәре язма рәвештә (физик затлар өчен фамилия, исем, атасының исеме (булса), яшәү урыны

(теркөлү), юридик затлар өчен - тиешле документ белән расланган юридик затның вәкаләтле вәкиле турында, юридик затның исеме һәм адресы турында белешмәләр күрсәтеп) тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә кушып бирелә.

Ачык тыңлауларда катнашучыларның персонал мөгълүматларын эшкөртү «Персональ мөгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

6.5. Гавами тыңлауларда катнашучылар үз тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чыгыш ясау хокукы белән гавами тыңлауларны ачканда язмача яки телдән гаризалар биргән затлар катнашалар.

Ачык тыңлауларда катнашу өчен гариза биргөндә катнашучы чыгыш ясау хокукы белән паспорт яки паспортны алмаштыручы документ, физик затлар өчен - паспорт яки юридик затның исеме һәм адресы турында мөгълүмат һәм юридик зат вәкиленең вәкаләтләрен раслаучы документ - юридик затлар өчен тапшыра.

Чыгыш ясау хокукы белән гавами тыңлауларда катнашу өчен гариза биргән затларның персонал мөгълүматларын эшкөртү «Персональ мөгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

6.6. Ачык тыңлауларда Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлегендә яшәүче барлык кызыксынган кешеләр дә катнаша ала.

Статья 7. Ачык тыңлаулар үткөрү тәртибе

7.1. Ачык тыңлаулар жыелышлар формасында үткөрелә.

7.2. Халык алдында тыңлауларда жирлек башлыгы, жирлек башлыгы урынбасары, Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе, жирлек башлыгының вәкаләтле вәкиле яисә гавами тыңлауларны оештыручы рәислек итәргә мөмкин.

7.3. Рәислек итүче гавами тыңлаулар алып бара һәм көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышуның тәртибен күзәтә, кирәк булганда, утырышлар залыннан сораулар буенча фикер алышу тәртибен бозучыларны чыгарып жибәрү буенча чаралар күрергә хокуклы.

7.4. Халык алдында тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул анда катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләнең асылы, гавами тыңлаулар үткөрү тәртибе турында хәбәр итә.

7.5. Беркетмәне рәсмиләштерү, кергән тәкъдимнәрен исәпкә алу өчен рәислек итүче тарафыннан ачык тыңлаулар секретариаты билгеләнә.

7.6. Чыгышларның эзлеклелеге һәм вакыты, карала торган мәсьәләнең эчтәлеген, гавами тыңлауларда катнашу өчен кергән язма гаризаларның санын исәпкә алып, гавами тыңлаулар уздыру регламенты белән, чыгыш ясау хокукы һәм башка мәсьәләләр белән билгеләнә.

Рәислек итүче рөхсәте белән чыгыш ясау өчен вакыт озайтылырга мөмкин.

7.7. Ачык тыңлауларда катнашучылар чыгыш тәмамланганнан соң чыгыш ясаучыларга рәислек итүче рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

7.8. Рәислек итүче ачык тыңлауларда төнәфес турында һәм аларны башка вакытта дөвам итү турында карар кабул итәргә хокуклы.

7.9. Ачык тыңлаулар уздырганда тәртипне үтәү ачык тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора. Катнашучылар ачык тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны өзәргә һәм аларны үткөрүгә комачауларга хокуклы түгел. Ачык тыңлауларда катнашучылар ачык тыңлаулар үткөрү тәртибен бозган очракта, рәислек итүче аларны залдан чыгарып жибәрүне таләп итәргә хокуклы.

7.10. Чыгышлар тәмамланганнан соң рәислек итүче, кирәк булганда, гавами тыңлаулар барышында әйтелгән тәкъдимнәрен, искәрмәләрен ачыклау өчен, гавами тыңлаулар секретариаты житәкчесенә сүз бирә ала.

7.11. Чыгышлар төмамлангач, рәислек итүче ачык тавышка ачык тыңлауларда каралган мәсьәләләрне куярга хокуклы.

Статья 8. Ачык тыңлаулар нәтижәләре

8.1. Ачык тыңлаулар вакытында беркетмә алып барыла. Ачык тыңлаулар секретариаты тарафыннан беркетмә тутыруның тулылыгын тәэмин итү өчен аудиоязма алып барылырга мөмкин. Бу хакта аудиоязма алып барган очракта, беркетмәдә билгә ясала.

8.2. Ачык тыңлаулар барышында кәргән гавами тыңлауларда катнашучыларның барлык искәртмәләре һәм тәкъдимнәре гавами тыңлаулар секретариатына язма рәвештә тапшырыла (физик затлар өчен фамилия, исем, атасының исеме (булса), яшәү урыны (төркөлү), юридик затлар өчен - тиешле документ белән расланган юридик затның вәкаләтле вәкиле турында, юридик затның исеме һәм адресы турында белешмәләр күрсәтеп) һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә кушып бирелә.

8.3. Ачык тыңлауларда катнашучыларның персонал мәгълүматларын эшкәртү «Персональ мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән таләпләргә исәпкә алып башкарыла.

8.4. Ачык тыңлаулар беркетмәсе рәислек итүче тарафыннан имзалана һәм гавами тыңлауларны оештыручы материалларында саклана.

8.5. Ачык тыңлауларда каралган проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәртмәләр керткән гавами тыңлауларда катнашучы гавами тыңлаулар беркетмәсеннән әлеге катнашучы тарафыннан кертелгән тәкъдимнәргә һәм искәртмәләргә үз эченә алган өземтә алырга хокуклы.

8.6. Мәжбүри йомгаклау документы булып халык тыңлаулары нәтижәләре буенча бәяләмә тора, ул 5 көн эчендә, ачык тыңлаулар уздырылган көннән алып, эш көннәрендә исәпләнелә, Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында куелырга һәм рәсми бастырып чыгарылырга тиеш <http://nurlat.tatarstan.ru/>

Ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәдә күрсәтелергә тиеш:

- 1) ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә рәсмиләштерү датасы;
- 2) ачык тыңлауларда каралган проектын исем, ачык тыңлауларда катнашучылар саны турында белешмәләр;
- 3) гавами тыңлаулар беркетмәсенәң реквизитлары, аның нигезендә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләнгән;
- 4) гавами тыңлауларда катнашучылар керткән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр эчтәлегә;
- 5) гавами тыңлаулар оештыручыларның ачык тыңлауларда катнашучылар тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләргә исәпкә алуның максатчанлыгы яки максатка ярашсызлыгы турында дәлилле тәкъдимнәре һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча нәтижәләр.

Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмәгә рәислек итүче имза сала һәм жирлек Советы аппараты материалларында саклана.

8.7. Халык тыңлауларына чыгарылган муниципаль хокукый акт проектын карау беркетмә булганда һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә булганда гамәлгә ашырыла.

8.8. Гавами тыңлаулар нәтижәләре жирле үзидарә органнары өчен рекомендация характерында.

8.9. Гавами тыңлаулар беркетмәсе һәм тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә гавами тыңлауларны бердәм документ рәвешендә оештыручы тарафыннан рәсмиләштерелергә мөмкин.

Статья 9. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлегенә Уставы проектын һәм Уставка үзгәрешләр кертү турында карар проектын гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

9.1. Жирлек уставы проекты һәм жирлек Советының Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карары проекты «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм Уставта каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

9.2. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлегенә Советы Уставы проекты яисә жирлек Советының жирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карары проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган булып тора.

Статья 10. Бюджет проекты һәм аның үтәләше турында гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре

10.1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәләше турындагы еллык хисап, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Бюджет законнарында, башка федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль берәмлекнең бюджет процессы турындагы нигезләмәдә каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

10.2. Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджетның үтәләше турында гавами тыңлаулар уздыруны гамәлгә ашыручы оештыручы булып авыл жирлегенә башкарма комитеты тора.

Статья 11. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Иске Чаллы авыл жирлегенә социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

11.1. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проектларына кагылышлы мәсьәләләр «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларга чыгарыла.

Статья 12. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләне гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

12.1. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясында каралган очрактарда уздырыла, моңа күрсәтелгән Федераль законның 13 статьясындагы 5 өлеше керми.

Статья 13. Муниципаль берәмлекләрне территориаль планлаштыру документлары проекты буенча жәмәгәт фикер алышуларын, гавами тыңлауларны карау үзенчәлекләре

13.1. Генераль планнар, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләрне межалау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт

бирү турындагы карарлар проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына кагылышлы мәсьәләләр, капитал төзелеш объектларын үзгәртеп кору, рөхсәт ителгән жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның бер төрен үзгәртү мәсьәләләрен, жирдән файдалану һәм төзелеш объектларының расланган кагыйдәләре булмаганда, шулай ук, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге Нигезләмәнең гавами тыңлаулар өчен билгеләнгән маддәләрен исәпкә алып, жәмәгать фикер алышуларына чыгарылырга мөмкин.

13.2. Жирлекләрнең генераль планнары проектлары буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын, ачык тыңлауларын оештыру һәм үткөрү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 28 статьясында китерелгән.

Мәжбүри тәртиптә генераль план проекты һәм жирлекләрнең генераль планнарына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча (алга таба - ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар) үткөрелә.

Жәмәгать фикер алышуларында яки ачык тыңлауларда катнашучыларны жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашу өчен тигез мөмкинлекләр белән тәмин итү максатларында жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә ачык тыңлауларын үткәргәндә Нурлат муниципаль районы Иске Чаллы авыл жирлегә территориясе өлешләргә бүленергә мөмкин.

13.3. Иске Чаллы авыл жирлегендә яшәүчеләргә жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында хәбәр итү вакытыннан башлап Иске Чаллы авыл жирлегә Уставы яисә жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм өч айдан артык була алмый.

13.4. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турындагы хәбәрләргә бастырып чыгаруга бәйле чыгымнар мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы "Иске Чаллы авыл жирлегә" муниципаль берәмлегендә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру тәртибе» турында Нигезләмәгә 1 нче кушымта

ХАЛЫК АЛДЫНДА ТЫҢЛАУЛАР БИЛГЕЛӘУ ТУРЫНДА ГАРИЗА

_____ кеше санында инициатив төркем, исемлек теркәп бирелә, «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Иске Чаллы авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге халыкның инициативасы буенча тубәндәге сораулар буенча ачык тыңлаулар билгеләргә тәкъдим итә:

Ачык тыңлаулар уздыруның мөкимлеген дәлилләү:

Кушымта (чынлыкта курсэтелгән документлар фаразлана):

- 1) муниципаль хокукый акт проекты (кертелгән очракта);
- 2) аңлатма хаты;
- 3) финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди чыгымнар һәм башка чыгымнар таләп иткән муниципаль хокукый акт кертелгән очракта);
- 4) гражданның инициатив төркеме исемлеге;
- 5) гражданның инициатив төркемен тезу турында карар кабул ителгән җыелыш беркетмәсе;
- 6) бергә теркәп җибәрелә торган хат.

Гражданның инициатив төркеме
вәкаләтле вәкиле _____

(имза)

(Ф.И.А.и)

Гражданның инициатив төркеме

сәркатибе

(имза) _____

(Ф.И.А.и)

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы "Иске Чаллы авыл җирлеге" муниципаль берәмлегендә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру тәртибе» турында Нигезләмәгә 2 нче кушымта

ИНИЦИАТИВ ТӨРКЕМ ӘГЪЗАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

№ п/п	Фамилиясе, исеме, атасынын исеме һәм туган елы (18 яшьтә-туган елы һәм ае)	Яшәү урыны адресы	Паспорт мәгълүматлары (шәхесне раслый торган документ сериясе, номеры, кем тарафыннан һәм кайчан бирелгәнлеге)	Шәхси имза

Гражданнарнын инициатив
төркеменең вәкаләтле вәкиле _____

(имза)

_____ (Ф.И.А.и)

«Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
"Иске Чаллы авыл жирлеге"
муниципаль берәмлегендә
гавами тыңлаулар оештыру һәм
уздыру тәртибе» турында
Нигезләмәгә 3 нче кушымта

АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫҢ ЯЗЫЛУ КӘГАЗЕ

Без, _____ тубәндә _____ имза
куючылар, " _____"
мәсьәләсе буенча муниципаль берәмлек халкының инициативасы буенча ачык
тыңлаулар үткәрүне хуплыйбыз,

№ п/п	Фамилия се, исеме, атасыны ң исеме	Фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм туган елы (18 яшьтән- туган елы һәм ае)	Яшәү урыны, адресы	Гражданның паспортының яки паспортны алыштыручы документының сериясе һәм номеры	Шәхси имза

Язылу кәгазен
таныклым:

_____

_____

Фамилиясе, исеме, атасының исеме, гражданның паспортының яки паспортны алыштыручы документының сериясе һәм номеры (аны аңа биргән органның исеме яки кодын күрсәтә), имза җыючы затның яшәү урыны, имзасы һәм аны кертү датасы).

Гражданның инициатив
төркеменең вәкаләтле вәкиле
(имза)(Ф.И.А.и)

«Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
"Иске Чаллы авыл жирлеге"
муниципаль берәмлегендә
гавами тыңлаулар оештыру һәм
уздыру тәртибе» турында
Нигезләмәгә 4 нче кушымта

АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫҢ ЯЗЫЛУ КӘГАЗЕН ТИКШЕРҮ БЕРКЕТМӘСЕ

мәсьәләсе буенча:
“Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Иске Чаллы авыл жирлеге ”
муниципаль берәмлеге Советына ачык тыңлаулар уздыруны хуплаган
гражданның тәкъдим ителгән имзалар саны

Сайлаучыларның имзалары тикшерелгән, шуларның гамәлдә
булмаган дип табылды:

түбәндәгә сәбәпләр буенча
Гамәлдә түгел дип табылган имзалар саны -

Советка хакыйкый тәкъдим ителгән гамәлдә дип табылган имзаларның гомуми
саны тәшкил итә:

Эш төркеме житәкчесе _____	_____
(имза)	(Ф.И.А.и)
Эш төркеме әгъзалары _____	_____
(имза)	(Ф.И.А.и)
(имза)	(Ф.И.А.и)
(дата, вакыт)	
Гражданның инициатив төркеме вәкаләтле вәкиле	
(имза)	(Ф.И.А.и)
Гражданның инициатив төркеме сәркитибе	
(имза)	(Ф.И.А.и)